

Sygn. akt

III AUa 1303/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **6 marca 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSO del. Jolanta Krzywonos
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **6 marca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **B. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w R.**

z dnia **22 sierpnia 2013 r.** sygn. akt **IV U 1492/13**

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób , że oddala odwołanie .

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 czerwca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił B. K. prawa do świadczenia przedemerytalnego, podając w uzasadnieniu, że wnioskodawczyni nie spełniła wszystkich warunków określonych art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U Nr 120, poz. 1252), gdyż zarejestrowała się w (...) w terminie przekraczającym 30 dni od ustania prawa do renty.

B. K. odwołała się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. i wniosła o „ponowne rozpatrzenie jej wniosku o świadczenie przedemerytalne”.

W uzasadnieniu odwołania podała, że pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy przez 14 lat, a po utracie prawa do renty odwołała się do Sądu. W urzędzie Pracy zarejestrowała się po terminie, gdyż wszystkie dokumenty znajdowały się w Sądzie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, co do braku podstaw do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2013r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni B. K. prawo do świadczenia przedemerytalnego poczynając od 23 marca 2013r. oraz ustalił brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd I instancji ustalił, że B. K. urodzona (...), wystąpiła 22 marca 2013r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R. z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne. Od 17 kwietnia 1998r. była uprawniona do renty. Decyzją z 2 kwietnia 2012r. – po ustaleniu, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy - Zakład odmówił jej prawa do renty na dalszy okres, a Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z 2 lipca 2013r. oddalił odwołanie. W (...) wnioskodawczyni zarejestrowana została jako bezrobotna od 29 sierpnia 2012r., zaś 6 marca 2013r. upłynął 6 - miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Przy takich ustaleniach Sąd Okręgowy za kwestię sporną uznał zachowanie, bądź też nie terminu do zarejestrowania się przez wnioskodawczynię w Urzędzie Pracy i stwierdził, że ze względu na okoliczności sprawy zasadne i usprawiedliwione jest przyjęcie, że termin określony w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych został zachowany. Za datę bowiem ustania prawa do renty – w ocenie Sądu I instancji – należało uznać datę, z którą prawo wiąże skutek w postaci ustania tytułu do powoływania się na przysługujące prawo do renty. Tak określone warunki legitymowania się prawem do renty nakazują zaś uznać za dzień ustania prawa do renty datę „ustatecznienia się lub uprawomocnienia decyzji organu rentowego albo wyroku sądu w przedmiocie prawa do renty”.

Sąd I instancji zwrócił też uwagę, że wymaganie od osoby ubezpieczonej, by dokonywała rejestracji w urzędzie pracy przed rozstrzygnięciem jej wniosku o rentę jest niecelowe, a nadto prowadziłyby do znacznych komplikacji w sytuacji przyznania jej prawa do dochodzonego świadczenia rentowego.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia Sąd powołał art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

Zarzucając wyrokowi naruszenie prawa materialnego i niewłaściwe zastosowanie art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych w zw. z art. 102 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni nabyła prawo do świadczenia przedemerytalnego, gdyż w ciągu 30 dni od ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zarejestrowała się we właściwym (...)– organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji Zakład nie godząc się z wykładnią powołanego na wstępie przepisu wywiódł, że za dzień ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy uważa się pierwszy dzień miesiąca przypadający po miesiącu, do którego przyznana była renta okresowa. W sytuacji wnioskodawczyni dzień ustania prawa do renty to 1 maj 2012r. i od tej daty należało liczyć 30 – dniowy termin do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. jest uzasadniona i jako taka zasługuje na uwzględnienie.

Wyrok Sądu Okręgowego – jak trafnie podnosi w apelacji organ rentowy - wydany został z zarzucanym mu naruszeniem prawa materialnego, w tym przypadku art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r.170), przez błędne przyjęcie, że wnioskodawczyni spełniła warunki do nabycia prawa do tak określonego świadczenia.

Stan faktyczny sprawy jest poza sporem i przedstawia się następująco:

B. K. decyzją z 2 czerwca 1998r. nabyła prawo do okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i świadczenie to pobierała do 31 marca 2012r. Ostatnia decyzja ustalająca prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wydana została 22 marca 2010r.

Z wnioskiem o ustalenie prawa do renty na dalszy okres B. K. wystąpiła 17 lutego 2012r.

Zakład po ustaleniu na podstawie orzeczenia (...) ZUS, że wnioskodawczyni odzyskała zdolność do pracy, decyzją z 2 kwietnia 2012r. odmówił prawa do renty.

Odwołanie skarżącej od powyższej decyzji oddalone zostało prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w R.z 2 lipca 2013r.

Z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne B. K. wystąpiła do ZUS Oddziału w R. 22 marca 2013r., dołączając do wniosku, obok dokumentów potwierdzających okresy zatrudnienia, także zaświadczenie (...) potwierdzające, że wnioskodawczyni jest zarejestrowana w (...) w R. od 29 sierpnia 2012r. z prawem do zasiłku od 6 września 2012r., w dniu 6 marca 2013r. upłynął 6 – miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, a w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych B. K. nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych.

Spór w sprawie sprowadzony został do wykładni art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych.

Zgodnie z powołanym przepisem prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzny.

Sądowi Apelacyjnemu w składzie orzekającym w przedmiotowej sprawie znany jest wyrażony przez tut. Sąd, a powtórzony przez Sąd I instancji pogląd, że za datę ustania prawa do renty należy uznać „datę uprawomocnienia się decyzji odmawiającej prawa do renty, ewentualnie datę uprawomocnienia się orzeczenia oddalającego odwołanie od takiej decyzji”, nie mniej jednak z tym stanowiskiem się nie zgadza.

Poczynając od 1 września 1997r. do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin wprowadzona została zasada przyznawania rent „stałych” lub „okresowych”.

Zasada ta powtórzona została w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r.1440) i stosownie do art. 58 ust. 1 ustawy osobie, która spełniła warunki określone w art. 57, przysługuje:

- 1) renta stała – jeżeli niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta okresowa – jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa.

Według ust. 2 powołanego przepisu renta okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji organu rentowego.

Zdanie Sądu Apelacyjnego orzekającego w przedmiotowej sprawie, z treści przytoczonego przepisu jednoznacznie wynika, że w przypadku renty okresowej wskazana w decyzji data, do której świadczenie jest przyznane jest tą końcową datą, po której prawo do świadczenia ustaje, a świadczeniobiorca traci status rencisty.

Sytuacji tej nie zmienia fakt, że osoba taka ponawia wnioski o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności, inicjując tym samym kolejne postępowanie które zakończone zostaje wydaniem przez organ rentowy decyzji w kwestii ewentualnych uprawnień do renty na kolejny okres.

Potwierdzeniem powyższego jest uregulowanie zawarte w art. 102 ust. 1 ustawy emerytalno – rentowej, który wprost stanowi, że prawo do świadczenia uzależnionego od okresowej niezdolności do pracy ustaje z upływem okresu, na jaki to świadczenie przyznano.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego powołane przepisy regulują całościowo problem daty ustania prawa do renty w przypadku renty okresowej, stąd też stanowisko Sądu I instancji wyrażone w tej mierze na akceptację nie zasługuje.

W konsekwencji stwierdzić należy, że wbrew odmiennym ustaleniom Sądu Okręgowego, wnioskodawczyni nie spełniła warunków do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z 30 kwietnia 2004r.

Na marginesie tych rozważań jedynie Sąd Apelacyjny pragnie zwrócić uwagę na nieprzekonujące wyjaśnienia skarżącej o braku możliwości wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne, z uwagi na toczące się postępowanie o prawo do renty, skoro wniosek złożyła w trakcie postępowania przed Sądem Okręgowym z odwołania od decyzji odmawiającej prawa do renty (postępowanie trwało się od kwietnia 2012r. do 2 lipca 2013r., zaś wniosek o świadczenie przedemerytalne wpłynął do organu rentowego 22 marca 2013r.). Oznacza to, że nic nie stało na przeszkodzie w złożeniu wniosku w terminie określonym w powołanym już art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

W tym stanie rzeczy, skoro wyrok Sądu I instancji wydany został z zarzucanym mu naruszeniem przepisów prawa materialnego, Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. i orzekł jak w sentencji stosownie do art. 386 § 1 kpc.